



Tuinspiegel

Tuinbouwvereniging
Buytentwist

November 2020

Jaargang 57

*Belangrijke
data*

**BESTUURS-
VERGADERINGEN**

3 december, 6 februari

In dit nummer o.a.

- * Column Nieuw
- * Natuurslootkant
- * Prijsuitreikingen
- * Tuinbonen van Fred

Seizoentips

In deze rubriek geef ik voor de drie komende maanden wat tuintips. Het is een mix van tips over zaaien, snoeien, onderhoud van gereedschap en het bestrijden van plagen met milieuvriendelijke middelen of met natuurlijke vijanden. Ik put veel uit eigen ervaring en zoek in mijn geliefde tuinboeken. En daarnaast is er natuurlijk Internet. Een tip, wat dit betreft: zoek met het woord “tuinkalender” en u komt een schat aan informatie tegen die gerangschikt is volgens de maanden van het jaar.

NOVEMBER

■ De tuin winterklaar gaan maken wat betekent dat eigenlijk? Dat er stukken kale, zwarte aarde te zien zijn? Als je dat prettig vindt, doen! zou ik zeggen. Maar de meeste kenners die zoveel mogelijk natuurlijk tuinieren zeggen: “Nee, alstublieft niet....alle aanwezige voedingsstoffen spoelen weg door de stevige regens.” Dus bedek, net zo als wij een warme winterjas aantrekken, de grond met een laagje plantenresten. De voordelen zijn groot. **1.** je hoeft die resten niet af te voeren, **2.** ze beschermen je grond tegen uitspoelen van voedingsstoffen. **3.** wormen en andere “ondergrondse werknemers” hebben te eten, zorgen voor vertering en maken de grond luchtig. **4.** spitten wordt nagenoeg overbodig; “omvorken” is genoeg. Kijk eens op www.velt.nu naar veel informatie over de “grelinette”.

■ Vergeet niet de verzamelde en gedroogde zaden te labelen en droog en donker te bewaren. Kijk ook eens in de “zaaddoos” in de kapschuur; daar ligt meestal wel iets om te ruilen met eigen oogst.

■ Haal gevallen blad van gras en tuinpaden. Het blad kan gras verstikken en de tuinpaden spekglad maken. Blijf grasperken maaien, zeker als de temperatuur hoog blijft.

DECEMBER

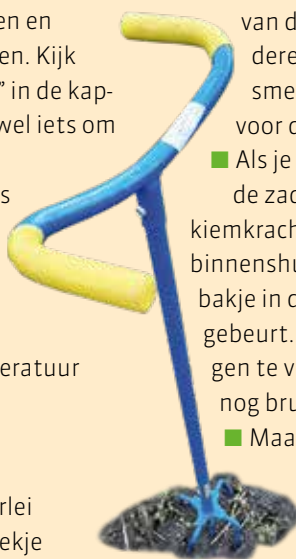
■ Rommelhoekjes: voor allerlei insecten is een rommelhoekje in uw tuin een waar paradijs en de manier om de winter te overleven.



▲ Zaaddoos



▲ Bonen



▲ Woelriek

Houtblokken, stenen, een stapeltje dakpannen, dennenappels...het kost niets! Groot voordeel van zo'n insectenparadijs: je hoeft het nooit schoon te maken, hoogstens eens in de twee jaar een nieuw boomstammetje erop leggen en het verder met rust laten. Extra voordeel: vogels vinden er het nodige voedsel.

■ Geniet vooral van mooie, soms mistige morgens, de rust in de tuin en de roodborstjes die u gezelschap komen houden.

■ Laat het water uit de regenton weglopen en maak die schoon met water en azijn. In de winter laat ik het kraantje altijd open staan, zodat er in de ton geen water kan bevriezen. In het voorjaar kan ik dan met schoon en vers regenwater al het jonge zaaigoed begieten.

JANUARI

■ Ja, het volgende tuinseizoen gaat weer komen... maak plannen, terwijl het buiten nat, koud en donker is. Geniet van de voorpret van het bestuderen van zaad-catalogi of het smeden van nieuwe plannen voor de tuin!

■ Als je niet meer zeker weet, of de zaden die je hebt nog wel kiemkracht genoeg hebben, zaai dan binnenshuis wat zaaigoed in een bakje in de vensterbank en kijk wat er gebeurt. Selecteer -om teleurstellingen te voorkomen- alles wat dit jaar nog bruikbaar is.

■ Maak (kweek)potjes schoon met warm water en een scheut azijn.. zo krijgen eventuele ziektekiemen geen kans bij de volgende generatie planten die u zelf opkweekt.

Coverfoto: **Tine Walberg**

ALGEMENE INFORMATIE

BESTUUR

(bij voorkeur benaderen via e-mail, slechts in nood per telefoon!)

VOORZITTER:

Ella de Gelder, A30
Ruysdaelstraat 20,
2021 EN Haarlem,
TEL: 023-5270177,
E-MAIL: voorzitter@buytentwist.nl

SECRETARIS AD INTERIM:

Ella de Gelder, A30
Ruysdaelstraat 20,
2021 EN Haarlem,
TEL: 023-5270177,
E-MAIL: secretaris@buytentwist.nl

PENNINGMEESTER AD INTERIM:

Rob Ouwerkerk, A27
Van Riebeecklaan 17,
2024 AE Haarlem,
TEL: 023-5253443,
E-MAIL: penningmeester@buytentwist.nl

BESTUURSLEDEN:

Yvonne Clason, A34
Van der Meerstraat 24,
2023 DZ Haarlem,
TEL: 023-5263438,
E-MAIL: y.clason@kpnmail.nl
Rob Ouwerkerk, A27
Van Riebeecklaan 17,
2024 AE Haarlem,
TEL: 023-5253443,
E-MAIL: penningmeester@buytentwist.nl
Marianne Narold, B31
TEL: 06-27252636,

TUINUITGIFTE

Yvonne Clason, A34
TEL: 023-5263438,
E-MAIL: wachtlijst@buytentwist.nl

BEHEER COMPLEX EN CLUBGEBOUW EN VOORZITTER KLUSCOMMISSIE

Rob Ouwerkerk, A27
E-MAIL: webmaster@buytentwist.nl

COÖRDINATOR WERKBEURTEN

Marianne Narold, B31
TEL: 06-27252636,
E-MAIL: werkbeurt@buytentwist.nl

VOOR OVERZICHT WERKMEESTERS

website: www.buytentwist.nl

TUIN- EN OPSTALLENCOMMISSIE (TOC)

Marianne Narold, B31
TEL: 06-27252636,
E-MAIL: toc@buytentwist.nl

REDACTIE TUINSPIEGEL

Tine Walberg, A32
Yvonne Clason, A34
Erik Kwant, B32
E-MAIL: tuinspiegel@buytentwist.nl

BEHEERDER WEBSITE

Rob Ouwerkerk, A27,
E-MAIL: webmaster@buytentwist.nl

BANKREKENING VAN DE VERENIGING

NL83TRIO0379447703
t.n.v. penningmeester Buytentwist
te Overveen

ADRES BUYTENTWIST

Bloemendaalseweg 185C,
2051 GA Overveen,
E-MAIL: info@buytentwist.nl



Cirkel van invloed

De winter staat weer voor de deur. Wat betreft tuinieren is er nu weer tijd voor rust en ook voor terugblikken. Het afgelopen jaar zijn we behoorlijk geconfronteerd met grenzen aan onze cirkel van invloed. Hoe planbaar kan een leven lijken als alles van een leien dakje gaat?

Met tuinieren weten we al aardig om te gaan met incasseren van onverwachte wendingen. Dat is toch wel een handige vaardigheid. We weten inmiddels weer wat er van onze wensen en plannen op de tuin terecht is gekomen afgelopen jaar.... En ook gaan we weer bedenken hoe we dingen anders kunnen aanpakken volgend jaar. Of je haalt je schouders op met de gedachte dat je geen idee hebt waarom de courgette, die z'n natje en droogje kreeg en voldoende voeding, toch niet aansloeg. Zoals ook die bonen die maar niet wilden kiemen en in het niets verdwenen.

Ik doel hierbij natuurlijk ook op het omgaan met de Corona perikelen. Buiten dat we de grote gezamenlijke activiteiten en feesten hebben moeten missen, hebben we vooral zoveel geluk met ons mooie lapje grond en onze vereniging.

De kunst is om te beseffen wat het je gebracht heeft. De vele prachtige bloemen en heerlijke groenten en vruchten. En daarbij niet te vergeten het ontdekken van diversiteit van aanwezige insecten, soorten vogels die voorkomen op de tuin, de mooie luchten en de heerlijke lange zomer. Genoeg om tevreden over te zijn.

Laten we onze cirkel van invloed vergroten met betrokkenheid. Met elkaar kunnen we die vergroten door de tuinen en het terrein met zorg te blijven onderhouden en de sfeer onderling positief te blijven beïnvloeden door naast je eigen lapje grond ook het grotere geheel van Buylentwist te blijven zien.

Een woord van dank is hierbij op zijn plaats aan alle vrijwilligers van de vereniging die zich op allerlei terreinen extra hebben ingezet. In deze Tuinspiegel zullen we de winnaars van de Gouden Schep, de Nieuw-komer-van-het-jaar-gieter, de Cor Vlug-prijs en de aftredende bestuurs-leden (van maart jongstleden) in de schijnwerpers zetten.

Het afgelopen jaar hebben we als bestuur allen dubbele taken gehad, maar gelukkig ook hulp van Herma als notulist bij de bestuursvergaderingen.

Tot slot: doe ik weer een oproep voor de vacatures in het bestuur. Stap over je aarzeling heen en kom erbij, gebruik je invloed!!!

Ella de Gelder

voorzitter Buylentwist



KLIMOP is een ecologisch waardevolle plant

Tijdens een werkbeurt vertelde iemand dat "die boom toch echt vrij gemaakt moest worden van de klimop". Dat zou de boom verstikken en schadelijk zijn voor die boom dus werd er flink gesnoeid om de boom te "redden".

Omdat ik weet dat de klimop een geweldige plant is voor de insecten vanwege de late en lange bloei in de winter ben ik op onderzoek uitgegaan.

En wat blijkt: de klimop kan helemaal geen kwaad. Integendeel: wat ik dacht, klopt. Het is een weldaad voor allerlei insecten en dat het schadelijk zou zijn voor muren en planten is een hardnekkig misverstand. Gemetselde muren blijven heerlijk droog en het werkt ook nog isolerend, geluiddempend en verkoelend in de zomer. Het werkt als een effectief luchtfilter en biedt levensruimte voor talrijke insecten, vogels en kleine zoogdieren.

Wel moet je rond dakpannen, daklijsten en kieren de Hedera in de gaten houden. Muren met kalkmortel vinden de klimop niet fijn. Daarvan worden de voegen aangetast. Maar de positieve factoren en functies zouden we eerder moeten beschermen dan dat we de klimop als "boomvijand" of mensenvijand bestempelen.

Het nut van klimop

De serieuze boomzorg-vakliteratuur biedt een heel andere kijk op dit onderwerp en geeft nergens aan dat klimop op bomen een ongewenst verschijnsel is. Bomen hebben geen enkele last van de plant die zich om de stam heen beweegt. Klimop parasiteert niet en hecht zich niet aan de stam. Kijk op de website van Boomzorg, www.boomzorg.nl.

Vlinders die gaan overwinteren



hebben meer overlevingskansen door de klimop.
Soms zie je wel tien of nog meer



atalanta's bij elkaar op een mooie klimopwand. Ook dagpauwoog, gehakelde aurelia en kleine vos kun je erop tegenkomen. Hoe meer die in de winter kunnen eten hoe groter hun overlevingskans is. Nachtvinders weten deze laatbloeiende klimop ook te vinden zoals de agaathvlinder, zwartvlekwinteruil en andere motten. De klimopbij is zelfs helemaal afhankelijk van de klimop. Voor vogels is klimop een belangrijke schuilplaats. Merels nestelen er vaak in. De bessen zijn voedsel voor veel vogels. Dus laat de klimop lekker groeien en bloeien en bessen maken.

Bron: www.naturetoday.com
zoek: Klimop zegen of plaag.

Marianne Narold, oktober 2020

Bouwplannen op het Blekersveld

Eind augustus en begin september vonden twee informatieavonden plaats over bouwplannen op het Blekersveld, grenzend aan het A-deel van Buytentwist. Het Blekersveld heeft officieel een groenbestemming. De omwonenden waren niet tijdig volgens de voorschriften geïnformeerd en waren daarom in groten getale aanwezig. Ook het bestuur van Buytentwist was slechts via krant en eigen onderzoek op de hoogte van vage plannen.

Wat nu?

De gemeente Bloemendaal is door de provincie verplicht grond ter beschikking te stellen voor tijdelijke bouw van woningen voor statushouders en eventueel jonge woningzoekenden. Na het afvallen van andere locaties, zo bleek op de informatieavond, was het Blekersveld volgens de gemeenteraad de overblijvende optie. Aangezien er nog geen uitslag is van een bodemonderzoek en er veel bezwaren zijn vanuit de omwonenden, is er nog geen nadere informatie te geven over en hoe deze



▲ Blekersveld, 24 oktober 2020. Hier stond vorige week nog een heel bos!

bouwplannen er uit gaan zien. De omwonenden, verenigd in Stichting Blekersgroen, hebben inmiddels juridisch verzet laten aantekenen. Het bestuur wil u door middel van deze

informatie op de hoogte stellen van de stand van zaken betreffende het Blekersveld en zal verdere ontwikkelingen met de leden communiceren.

Oproep! Bedenk de plek

Bertram van Linge, man van Yvonne Lut, heeft de vereniging een prachtige gegraveerde steen cadeau gedaan. Hij volgde een cursus graveren in steen en het fraaie resultaat heeft nu een even fraaie plek nodig. Het bestuur dacht bijvoorbeeld aan een plek bij de ingang, alsof je een minilandgoed binnenkomt, zo voelt het toch vaak. Stuur je voorstel aan het bestuur, wij zijn benieuwd naar jullie ideeën.



Mail naar: Yvonne Clason
y.clason@kpnmail.nl

Veiligheid op de tuin

Opnieuw zijn er één of meerdere insluiers geweest op de tuin. Laat dus geen waardevolle zaken zoals geld of telefoon achter in het tuinhuis. Het blijft ook zaak de hekken nooit open te laten, ook niet eventjes, tenzij je het hek in zicht hebt bij het in- of uitladen van spullen. Draai het slot dubbel dicht, bij binnenkomst of vertrek, dus niet alleen in het slot dichttrekken. De sloten worden binnenkort extra beveiligd.

Lees verder op pagina 6

Prijswinnaars en afscheidnemers

Ook in dit rare Coronajaar waren er natuurlijk prijswinnaars: de Nieuwkomer van het Jaar Arthur van Wier (A17), de winnaar van de wedstrijd Insectenhôtels De Lambert Dijkhuizen-trofee: Tine Walberg (A32), en de Gouden schep voor de meest waardevolle vrijwilliger op de tuin: Joop van Turnhout (A41).



▲ Uit handen van Hermien Blom, winnares van 2019, ontving **Tine Walberg (A32)** op 25 september jl. de eerste prijs voor haar deelname aan de wedstrijd 2020 om de Lambert Dijkhuizentrofee. Zij won deze prijs met het beste insectenhôtel. Proficiat Tine!

Tine gaat op haar beurt nadenken over het onderwerp van de wedstrijd voor 2021!



▲ **Joop van Turnhout (A41)** heeft zich in korte tijd opgewerkt tot supercomplexondersteuner en staat daarnaast altijd klaar met raad en daad voor leden die hem iets vragen. Hij zorgt voor onze compost, hij onderhoudt ons gereedschap, zorgt voor de aanhanger, graaft putten om afvoer te repareren en de werkplaats is nog nooit zo netjes geweest. Omdat we dit jaar helaas geen normale ALV konden houden, kreeg Joop de Cor Vlug trofee dit jaar uitgereikt tijdens de werkbeurt van 9 september.

► **Arthur van Wier, tuint met Willem-Jan Mijnlieff op A17** en is Nieuwkomer van het jaar 2020. Hij is trots op deze titel en ontving uit handen van Marianne Narold tijdens de werkbeurt op zaterdag 19 september een prachtig boekje.



In memoriam Fred Dresens

Erelid Fred Dresens heeft veel voor Buytentwist gedaan. Hij was een aantal jaren vicevoorzitter van het bestuur. Hij leidde jarenlang de organisatie en uitvoering van de tuinbeurten. Ook deed hij een lange tijd samen met Herma Wiers de tuinuitgifte. Samenwerken met Fred was altijd prettig; hij was altijd vriendelijk en recht door zee.

Zijn tuin zag er, net als Fred zelf, altijd uit om door een ringetje te halen. Hij was heel sportief en tuinierde tot op hoge leeftijd. Toen de zorg voor zijn vrouw meer van hem ging vragen, moest hij met pijn in het hart zijn tuin opgeven. “Het ene moment drink je na een heerlijke dag tuinieren een kop thee, het

andere moment lig je op een brancard bij de Eerste Hulp”. Twee herseninfarcten overleefde Fred en door zijn geweldige inzet, zoals trainen in de sportzaal in de St.Jacob kliniek, kon Fred toch weer naar huis. Helaas overleed hij na een kort ziekbed op 20 juli 2020.

Yvonne Clason



Dirk Schuitemaker

Dirk, rondfietsend op de bakfiets, in contact met veel leden, dat typeerde Dirk, man van weinig woorden: een doener. Dirk, je hebt de TOC dichterbij de leden gebracht.



Adrie van der Rest:

Adrie heeft de boekhouding weer heel transparant en begrijpelijk gemaakt. Ook heeft hij gezorgd voor veranderingen, zoals de aansluiting bij een bank met duurzaamheid in het vaandel. Principieel, gedreven en zorgvuldig, dat typeert voor ons Adrie. Bedankt!!!



Helaas verlieten drie zeer waardevolle krachten ons bestuur: Adrie van der Rest, Dirk Schuitemaker en Corine Mens.

Onze dank is groot voor al het werk wat zij voor de vereniging verricht hebben.
Ella de Gelder



Corine Mens:

Corine heeft haar secretariële kwaliteiten ten volle ingezet: Doordacht, constructief, dingen gewoon even doen, zijn typeringen aan haar adres. Corine bedankt!

Tuinuitgifte 24 oktober 2020



Op zaterdagmiddag 24 oktober zijn er weer een aantal kandidaten naar de Tuinuitgifte gekomen. Opnieuw ging het volgens de Coronaregels, dus met ruime afstand van elkaar en in twee groepen. Er waren twee tuinen op het A-deel om uit te kiezen. Mevrouw Jeanne Kuiper koos voor de bijzondere tuin (A18) van Adelines Verster, helemaal zoals ze een tuin wilde hebben, met veel bloemen en een aparte indeling.

Mevrouw Inge de Vries viel voor de mooi ingedeelde tuin van Mariken Luca (A 21), die aanbood nog een keer mee te tuinieren om de nieuwe bewoner van de tuin wegwijs te maken.

Het is nooit leuk om afscheid te moeten nemen van je tuin maar het is heel prettig om het enthousiasme van je opvolger voor jouw tuin te zien.

Ook deze tuinuitgifte verliep weer soepel, mede door de taxatievrijwilligers Gert, Wim en Fred, en door Tine, die de kandidaat-leden vertelde over duurzaam tuinieren op Buytentwist.

Yvonne Clason, Tuinuitgifte Buytentwist

De Lambert-Dijkhuizen-trofee of De Wedstrijd van het Jaar 2021

Traditiegetrouw wordt tijdens de Algemene Ledenvergadering De Wedstrijd van het Jaar aangekondigd. Op dit moment is het nog niet zover en weten we nog niet eens of we in maart 2021 bij elkaar kunnen komen. Vandaar deze aankondiging.

In 2019 waren de wilde bloemen aan de beurt, in 2020 ging het om het "beste" insectenhotel en nu wil ik (als winnaar) volgend jaar graag aandacht besteden aan de kwaliteit van onze bodem.

En..... omdat goede grond niet één, twee, drie ontstaat en dus een lange aanloop nodig heeft, kondig ik hier alvast aan (tromgeroffel).....

De Wedstrijd van 2021 gaat om de

BESTE COMPOST.



Uiteraard gaan we aandacht besteden aan de vragen: "Hoe beoordeel je dat nou?" en "wie zouden dat kunnen doen?" Mocht u daarover een idee hebben: laat het me weten! Mail: walbe45@planet.nl

Mijn TIP: Lees in de Tuinspiegel van Mei 2016 het artikel over compost maken, zoek in boeken, bij Wikipedia en laat Moeder Natuur de rest doen voor de mooiste, beste compost van 2021. Succes! U hoort weer van mij in de volgende Tuinspiegel.

Tine Walberg

Deel 2

Natuurslootkanten in Buytentwist

"Is het slootkantproject mislukt?", vroeg iemand me toen ik de natuurslootkant afgelopen september aan het maaïen was. Ik vroeg waar zij dat uit afleidde. "Nou je bent alles aan het afmaaïen, dus kennelijk is wat er staat niet goed!", was het antwoord. Niet zo'n gekke reactie. Ik kreeg afgelopen seizoen wel meer kritische maar betrokken opmerkingen dat de natuurslootkant weinig succesvol was.

Wanneer is het project gelukt? Hoe zou een succesvolle natuurslootkant eruit zien? Bij het eerste artikel (Tuinspiegel November 2019) stond een tekeningetje van de gedroomde slootkant, met o.a. koekoeksbloemen, dotters en pijlkruid. Pijlkruid en koekoeksbloem stonden dit jaar in onze slootkant, dotters niet. In totaal stonden er dit jaar ruim 40 plantesoorten! Als ik dat aantal soorten noem aan belangstellende Buytentwisters dan is de reactie zo iets als: zoveel soorten?? Ik zie niet veel bijzonders, alleen gras en onkruid!

En dan gaan we even kijken: en dan komen onder andere langs: gele lis, pijlkruid, zwanenbloem, wolfspoot, gevleugeld hertshooi, moerasspirea, echte koekoeksbloem, penningkruid, holpijp, veldzuring, gestreepte witbol, ruw beemdgras, grote egelkop, rode klaver, witte klaver, kleine klaver, gewone hoornbloem, smalle weegbree, hondsdrif, enz enz. Voor sommige soorten moet je wel even door de knieën, maar ze staan er wel. Alles bij elkaar afgelopen jaar dus meer dan 40 soorten! De verwachting bij de belangstellenden was eerder een soort bloementuin. En dat is het (nog?) niet.

Natuurslootkant wat is dat?

Het is goed om even stil te staan bij wat je zou mogen verwachten van een natuurslootkant. Bij de aanleg van de terrasoever vorig najaar hadden we als doel gesteld om een vegetatie te krijgen zoals die in de vroegere hollandsse weiden zo algemeen was: dotterbloem hooiland. Dat is een begroeiing die bij het vroegere boerenland hoort. Het gebruik

was destijds tweemaal per jaar maaïen en/of beweiden, weinig bemesten en een relatief hoge grondwaterstand. Dat is wat we in de natuurslootkant ook nastreven: de hoge grondwaterstand hebben we gekregen door het terras aan te leggen (de kant ligt dicht boven het grondwater). We gebruiken voorlopig geen mest en we maaïen tweemaal per jaar (juni en september). Verder hebben we zaden ingebracht van het hooi van een nog bestaand dotterbloem grasland. Dat is alles.

En er is ook voor de leek al heel wat te zien! Aan de waterlijn zie je soorten als gele lis, moerasspirea, pijlkruid en zwanenbloem. Die voelen zich daar prima thuis en zullen zich de komende tijd vast uitbreiden. Op het terrasdeel zien we dat echte koekoeksbloem, veldzuring en scherpe boterbloem zich hebben gevestigd. Hopelijk houden ze het vol en breiden ze zich uit. Als de beschaduwing door de wilgen niet te zwaar is, zal dat vast wel lukken.

Hoe gaat de ontwikkeling verder?

Het is nu aan de natuur om er wat van te maken.

Na de maaibeurt in september is het voor de planten een soort wedstrijdje wie er het snelst bij is om de vrijgekomen ruimte te benutten (het zware gewas is immers afgevoerd, er is weer licht en ruimte op de bodem). Met name smalle weegbree is nu sterk aan het uitgroeien. Ook het kruipend zenegroen lijkt van de maaibeurt te profiteren. Niet alle soorten zullen blijven: vóór de maaibeurt stonden er kiemplanten van de elsen en de es; deze boomsoorten zijn



door het maaien vast verdwenen. Het maaibeheer bepaalt daarmee sterk wat er met de samenstelling van de vegetatie gebeurt. Het is nu afwachten hoe het verder gaat.

Omdat het aan de natuur is hoe het verder gaat, kan het project volgens mij niet mislukken. Als je de tijd neemt om er zo nu een dan een blik op te werpen, kun je zelf zien hoe één en ander zich ontwikkelt. Misschien is het wel leuk om volgend voorjaar een heuse excursie langs deze natuurslootkant te houden. Dan kunnen we samen zien hoe het er aan toegaat.

Dick Melman



▲ De roze bloemen zijn: echte koekoeks-bloem (*Lychnis flos-cuculi*). Verder aan de waterrand vooraan zie je gele lis (met zijn lange vlakke bladeren) en daarachter moeras-spirea (met samengestelde, geplooid bladeren).

De Tuinbonen van Fred!

Fred zelf vindt het echt geen onderwerp van gesprek, als ik hem vraag om informatie: "Ach joh, dat weet iedereen toch?" Maar ondertussen heeft hij al lang een hele schare mede-tuinders op bezoek gehad, die hem maar al te graag de geheimen van Het Kweken Van De Tuinboon ontzutselden.

Ook voor alle andere tuinders wil Fred wel zijn verhaal doen "Als jij het maar opschrijft."

Uiteraard: eerst de grond; die wordt goed omgespit of omgevorkt met goed verteerde koemest.

Dan komt de vraag: welke soorten gebruik je? Daar is Fred duidelijk over: Voor de winterteelt: de Aquadulce en voor het voorjaar Leidse hangers of Driemaal Wit.

Zo doet Fred dat

De bonen zet hij in augustus en plant ze dan uit eind oktober. In februari gaan tuinbonen voor de zomerteelt de kas in. De plantjes worden 1 maand na het "zetten" van de bonen in de kas óf als ze minimaal vier blaadjes hebben, buiten uitgepoot. Fred gebruikt 15 cm afstand in de rij OF (als je zigzag plant): 25cm. De rij-afstand is 40cm.

Jaaaa, die slakken: Je kunt ze het beste zelf wegvangen, gebruik ALSJEBLIEFT geen korrels! Je kunt natuurlijk ook loopeendjes aanschaffen, maar helaas mogen we geen dieren houden op Buytentwist.



Wie kent ze niet, die in voorjaar EN winter fier rechtop staande tuinbonen op tuin B2 van Fred Aartsen? Ze staan als trouwe wachters in de tuin waar je langskomt vanaf de ingang Dompvloedslaan.

Dat al die bonenplanten zo mooi rechtop blijven staan, komt doordat Fred ze steunt met een draad die tijdens de groei wordt gespannen; eerst één op ca. 60cm hoogte en later nog één op ongeveer 90 cm hoogte.

Zo gauw er 6 tot 7 scheuten aan de stengel zitten, knipt Fred de top van de plant eruit, zodat de zwarte bonenluis, die er erg dol is op de zoete smaak, geen kans krijgt.

En dan bedenk ik me dat Fred toch wel heel veel tuinbonen oogst. "Hoe bewaar je die nou?"

Fred's antwoord is kort en krachtig: "Niet dus; we eten ze drie tot vier keer in de week of we geven ze aan vrienden en familie. Als je ze wilt invriezen: doe dat dan met dop en al! Dan blijft de smaak prima."



TIPS van Fred:

1. Gebruik wat brekerzand als je bonen zet.
2. Spuit een rabarber-aftreksel tegen luis (zie pagina 11)
3. Bewaar plastic wasmiddel-flessen om je aftreksels in te bewaren.



Recept van Fred: dat is er niet, want tuinbonen kook je gewoon, je doet er wat peterselie over en klaar is Fred.

Met veel dank aan Fred,

Tine Walberg

Rabarbergier maken doe je zo:

- Neem een grote emmer en vul deze met water.
- Voeg de rabarberbladeren toe (1 kilo per 10 liter water).
- Laat de emmer nu staan en wacht een aantal dagen (roer 2x per dag door het mengsel). Zorg dat er voldoende zuurstof bij het mengsel kan komen.
- Na ongeveer drie dagen komt het natuurlijke gistingsproces op gang. Je kunt dit zien aan de belletjes zie zich in het water vormen.
- Zodra zich geen nieuwe belletjes meer vormen (10 tot 14 dagen) is de rabarbergier klaar en kun je deze gaan zeven. Je kunt hiervoor een keukenzeef of eventueel een oude doek gebruiken. De gier kun je in plastic flessen of in een emmer bewaren.

Hoe gebruiken?

Als je de gier als meststof wil gebruiken dan moet je deze eerst verdunnen met water. Houd daarbij een verhouding van 1 op 10 aan. Van 10 liter gier kun je dus 100 liter meststof maken. Je kunt de gier op de aarde rond de planten gieten. Door de stoffen die zich in de gier bevinden zullen de planten goed groeien en meer weerstand opbouwen tegen bladluizen en rupsen.

Als bestrijdingsmiddel tegen luis: Bespuit het gewas eens in de week of om de twee weken met de rabarbergier.

Bron: www.tuinpraat.be

Werkgroep Natuurlijk Doen!

“Metgezelplanten en hoe je ze kunt gebruiken”

Dit boek gaat over combinatieteelt. Welke planten doen het goed, stimuleren elkaar als ze bij elkaar staan en welke juist niet. Wat te denken van Mierikswortel in het aardappelveld voor een betere oogst van gezonde piepers? Om maar een voorbeeld te noemen.

Combinatieteelt is één van de methoden die worden toegepast in de biodynamische moestuin, naast een ruime vruchtwisseling en composteren.

70 jaar terug verzamelden Richard Gregg en zijn vrouw de kennis over combinatieteelt onder biodynamisch werkende boeren. In de jaren 60 nam Helen Philbrick het stokje over, breidde de beschikbare gegevens uit en rangschikte ze alfabetisch. De Nederlandse vertaling en bewerking is bij Alma Huiskens in deskundige handen. Zodoende biedt dit boekje voor ons moestuinders een schat aan makkelijk toepasbare kennis en ervaring.

Doe er je voordeel mee!

Herma Wiers, werkgroep natuurlijk DOEN!



■ Door Helen Philbrick en Richard B. Gregg, Uitg Christoffel, Zeist. 17e herziene druk, 2018, vertaald en bewerkt voor de Nederlandse situatie door Alma Huiskens.

Oproep kopij

De redactie roept alle leden van Buylentwist op om medetuinders deelgenoot te maken van uw ervaringen, passies en ergernissen: met andere woorden: stuur kopij en/of een mooie foto met bijschrift naar de redactie!

U bent zelf verantwoordelijk voor de inhoud van uw tekst. De redactie behoudt zich, zonder opgave van redenen, het recht voor een stuk niet te plaatsen. Inhoudelijke wijzigingen vinden plaats in overleg met de auteur. Aanleveren in Word (platte, onbewerkte tekst). Illustraties dienen als apart bestand meegezonden te worden, liefst met een kort verklarend bijschrift of informatie voor de redactie.

Kleurenfoto's moeten de hoogste resolutie hebben of minimaal 150 pixels/inch zijn. Bestandsformaat jpeg.

Kopij die op een andere manier wordt aangeleverd kunnen we niet plaatsen.

E-mail: tuinspiegel@buylentwist.nl.

De deadline voor het insturen van kopij voor de Tuinspiegel van Februari 2021

10 januari 2021

Distributie van de Tuinspiegel

Men kan een nieuw nummer meenemen uit de Tuinspiegel-box aan het clubhuis. Het verschijnen van een nieuwe Tuinspiegel zal worden aangekondigd op de mededelingenborden op de tuin.

Zelf een nestkastje maken

*Een nestkastje voor vogels op de tuin,
waarom eigenlijk?*

Marianne Narold praat ons bij.

Een nestkastje in de tuin is aardig voor jezelf om vogels van dichtbij te observeren en voor sommige vogels is het een belangrijke aanvulling. In de winter schuilen ze en slapen ze in deze kasten. Het geeft ze bescherming tegen vijanden als de wezels, bonte spechten en eekhoorns. In het voorjaar kan erin worden gebroed.

In een omgeving met weinig natuurlijke leef- en broed mogelijkheden voor vogels kan het ophangen van nestkasten een behoorlijke verhoging van het aantal vogels betekenen.

Elke vogel heeft eigen "woonwensen".

Op Buytentwist komen verschillende vogels voor, maar de vogels voor nestkasten zijn de meest voorkomende: Koolmees en de Pimpelmees. Dit zijn holenbroeders en dus op zoek naar holle plekjes. Ze maken geen nest in de heg of in de boom.

Nestkasten kun je zelf in elkaar timmeren. Maar wel handig om te weten welke woonwensen je gaat vervullen voor welke vogel en waar je de nestkast het beste gaat ophangen.

Bijna alle holenbroeders stellen specifieke eisen aan hun nestkast. Al was het maar de maat van het vlieggat. Een overzicht van de diverse nestkastmodellen met de (binnen)maten in centimeters en ideale ophanghoogte kun je opzoeken op www.vogelbescherming.nl in het tabblad: "in mijn tuin".



▲ Piet Veel hangt een nestkastje op.

► Nestkastje voor de boomklever.

Foto's:
Marianne Narold

Nog meer bouwtips

- Gebruik altijd natuurlijke materialen zoals hout.
- De kast moet tegen weer en wind bestand zijn.
- Hout moet minstens anderhalve centimeter dik zijn.
- Het dak moet in elk geval waterdicht zijn.
- De constructie van de nestkast moet stevig zijn.
- De ophanghaak moet betrouwbaar zijn.
- Een stokje om op te zitten voor de opening is niet nodig. Mogelijk doet u er zelfs predatoren een plezier mee.
- De nestkast moet open kunnen om schoongemaakt te worden. Schoonmaken doet u door in de herfst de kast leeg te halen en hem schoon te boenen met heet water.
- Verf alléén de buitenkant en níét de binnenkant van het kastje.



Waar hang je het kastje het beste op?

Bij het ophangen van een nestkast is belangrijk dat de invliegopening op het noorden, noordoosten of oosten gericht is. Regen en wind komen in Nederland veelal uit het zuidwesten. In het algemeen is het belangrijk dat je de nestkast zó ophangt dat er geen wind of regen inslaat. Op een windluwe plaats kan een nestkast dus ook wel met de opening naar het westen worden gericht. Als eerste is het belangrijk om te weten dat een nestkast nooit in de volle zon of regen mag hangen. Hierdoor is er kans dat de temperatuur in het vogelhuisje te hoog oploopt of het nest onder water komt te staan. Vogels houden van de ochtendzon; deze warmt het nest op zonder dat het nest in de middag oververhit raakt. Hang het vogelhuisje dus op een plek waar het huisje 's ochtends in de zon hangt, en zich 's middags in de schaduw bevindt. Heb je al een vogelhuisje hangen, maar staat dit al een tijdje leeg? Dan zou het misschien wijsheid zijn om rekening te houden met bovenstaande criteria.

Aanvliegroute

Een vrije aanvliegroute is ook belangrijk. Zorg dat de invliegopening niet geblokkeerd wordt door takken, bladeren of andere hinderlijke voorwerpen. Een boom of een hogere struik is wel aan te raden. Vaak kijken vogels eerst of de omgeving veilig is voordat ze naar het vogelhuisje terug vliegen. Twee nestkastjes voor dezelfde soort vogel binnen 300 meter is niet handig vanwege territoriumstrijd. Als je twee kastjes wilt op je tuin, kies dan voor twee soorten vogels. Spechten hebben er plezier in om de rand van de nestkastopening groter te maken. Dit kun je voorkomen door er een ijzeren ring in te zetten.

Informatie is te vinden bij de Vogelbescherming. www.vogelbescherming.nl
Marianne Narold

NIEUW! COLUMN



Pa en Moestuin 1

Nu het pensioen gloort aan de horizon, wordt het tijd voor een nieuwe passie. Met een duwtje in de rug van schoonzoon Göran: 'Laten we met z'n vieren een moestuin nemen', ging alles opeens als onkruid in de tuin. Het duwtje was nauwelijks nodig. Binnen de kortste keren zaten we op de fiets om de diverse complexen in de omgeving te verkennen. Buytentwist stak er met kop-en-schouders bovenuit.

Afgelopen herfst 2019 was er een tuinuitgifte. Om sfeer te proeven en tactiek te bepalen kwamen we keurig opdaven als nummer 19 op de wachtlijst. Er waren vier tuintjes te vergeven en heel veel liefhebbers. Maar ja, lang verhaal kort: we fietsten zingend naar huis als 'eigenaar' van A28...! Blijdschap en paniek: we hebben helemaal geen tijd dit jaar. Een doorgewinterde tuinier had me al toegefluisterd: 'Zo'n acht uur per week, dat ben je toch zeker wel kwijt. En ja... reken in de zomer op het dubbele.' Wat nu? Inzaaien? Bestraten? Asfalteren? Uiteindelijk besloten we na een moment van bezinning: we doen helemaal niets! We kijken hoe de tuin zich gedraagt, maar zorgen wel dat de burenen geen overlast ondervinden. Dat gevoel van nietsdoen heb ik precies een week volgehouden. Vrouw Astrid en ik zijn van huis uit tuin- en landschapsarchitect. Dat is bepaald geen pré als een lap grond je vragend aankijkt. Ook zonder zo'n lap grond is dat al lastig genoeg. Een ontspannend boswandelingetje loopt bij ons uit in een één grote determinatie-twist van alles wat daar groeit en bloeit.

Sites werden afgespeurd en boeken gelezen: Moestuiniëren voor Beginners, Mijn eerste Moestuintje, De eerste Stappen in je Moestuin, Moestuiniëren, hoe doe je dat? Wat een kennis, wat een kunde. En wat een groentjes zijn wij toch. Bescheidenheid siert ons. Uiteindelijk ontdekte ik het Moestuin e-boek van Rob Herwig. Ah, zijn boeken gebruikte ik 40 jaar geleden al bij het maken van beplantingsplannen. Zijn e-boek is onlangs verschenen voor, zoals hijzelf zegt, de belachelijk lage prijs van € 3,99! Ik zocht tussen mijn stoffige studieboeken, en ja hoor: Herwig Tuinplanten-encyclopedie. Op de achterkant een foto van een man van middelbare leeftijd. Het boek stamt uit 1974...maar dan moet Rob nu inmiddels de leeftijd der ijzersterken bereikt hebben?! Niet getreurd, hij heeft nu vast heel erg veel ervaring. Erg handig dat e-boek en per te kweken groente een filmpje op YouTube. Uren keek ik naar zijn kunde en werd per filmpje zekerder van mijn zaak. Af en toe liet hij namen vallen van bestrijdingsmiddelen (Huh? Dat is toch allang bij wet verboden?): 'Ach een beetje chemie erbij bespaart u veel ellende. En ik heb nog nooit iemand gesproken die eraan dood is gegaan.' Ik zoog Rob op in al mijn poriën, en verkondigde binnen de hele familie het evangelie van Rob. Dit ging blijkbaar irriteren, merkte ik wat aan de late kant. Inmiddels hebben ze het over 'Hem, wiens naam niet genoemd mag worden'.

Ach, groentjes, wacht maar af: Buytentwist, here we come!

Wim van Midwoud (A28)



foto: John Peeters

Harmke staat in mei 2020 met de watergieter in de hand op haar tuin en begroet me op deze schitterende avond met: "Wat is het droog!" En ja, het heeft al weken niet geregend, dus kunnen de jonge gewassen wel een slokje gebruiken. Harmke weet wat het mooiste moment op de tuin is: 's avonds tegen zonsondergang! "De vogels worden stiller, er is minder verkeerslawaaï en dan ben je in je eentje hier, één met de natuur."

Harmke komt oorspronkelijk van het Friese platteland en weet dus wat "buiten zijn" en "met je handen in de aarde" voor haar betekenen.

"Ik zou niet kunnen zeggen, waar ik m'n inspiratie voor de tuin vandaan haal.... eigenlijk vind ik overal wel wat: op het Internet, in Groei en Bloei en ik leer vooral erg veel van m'n eigen experimenten. Zo heb ik een keer eind juli bonen gezaaid en de laatste heb ik op 2 oktober gegeten. Ik doe dus veel langs de proefondervindelijke weg en dan ontdek je: Het kan altijd weer anders!" Zo schept Harmke een groot genoeg in het samenstellen van een maaltijd van "alles wat ik zo vind op de tuin. Ik maak de gekste groenten-prutjes van wat ik op dat moment tegenkom. Ik heb een recept voor een hartige groententaart... daar stop ik echt van alles in. En als ik ineens teveel opbrengst heb, dan deel ik het met mijn kinderen of met vrienden." Een enkele keer komt de vrieskist in zicht maar Harmke vindt het resultaat meestal tegenvallen: "De smaak gaat meestal teveel achteruit. Weet je waar ik blij van word? Dat er

zomaar iets lukt; bloemen bloeien, courgettes groeien en dat ik dat dan voor elkaar gekregen heb, ondanks of juist dankzij en samen met de elementen!"

Natuurlijk tuinieren, dat doet Harmke al jaren: géén kunstmest, zelf compost maken, weinig spitten, gier maken van heermoes en wilde bloemen laten staan voor de insecten: hondsdrif, paarse dovenetel en digitalis.

Op de vraag: wat wil je tegen je medetuinders zeggen? zit Harmke niet om een antwoord verlegen:

- Doe alles ontspannen, ook al mislukt het.
- Houd je verwachtingen niet te hoog gespannen.
- Geniet van ALLES wat de tuin je geeft.
- En, please bestuur, ik wil kippen op de tuin.

We nemen afscheid en ik beloof Harmke dat ik de eitjes van haar kippen zal helpen op-eten.



Harmke Breimer

Naam **Harmke Breimer**
Tuinnummer **A11**
Leeftijd **58 jaar**
Beroep **Trainer van werkers in de gezondheidszorg, zoals huisartsen en werkers op de spoedpost**
Tuiniert sinds **2005**
Favoriet gewas **Niet, maar wel graag kippen!**

Hier is het recept van Harmke's hartige groententaart

Groententaart van groente van eigen bodem

Nodig:

- 5 plakjes bladerdeeg
- 1 courgette, geel groen of bol maakt niet uit. Wat je maar voor handen hebt
- stengels van de rode biet, die je net geoogst hebt of snijbiet
- 1 bloemkooltje of spitskool
- 2 of meer tenen knoflook
- 1 of 2 uien
- handje salie
- handje peterselie
- 250 g ricotta
- 2 eieren
- feta of andere kaas, bijvoorbeeld Parmezaanse kaas of pecorino
- nootmuskaat en cayennepeper, doe ik altijd op gevoel
- eventueel wat zout
- optioneel: uitgebakken rauwe ham of spekblokjes

Bereiden

Ontdooi het bladerdeeg.

Verwarm de oven voor op 180 graden.

Maak de groente schoon en snij fijn.

Wok de groente ongeveer 5 minuten.

Klop de eieren en ricotta los, voeg de kaas, kruiden, nootmuskaat, peper en wat zout toe.

Bak het spek of rauwe ham uit.

Vet een ovenschaal in, vul met de groente (en uitgelekte spekblokjes of rauwe ham). Verdeel als laatste het ei-ricottamengsel over de groente. Zet dit in de oven ongeveer 40 minuten.

Heerlijk met een groene salade. Eet lekker!

Agenda

Ook dit keer weer een andere Agenda dan gewoonlijk; vanwege Corona zijn vrijwel alle evenementen en cursussen afgelast. Gelukkig gaat de verkoop van kerstbomen op de bekende adressen in en rond Haarlem gewoon door. En natuurlijk zijn er ook de feestelijke Kerstmarkten op de tuinentra. Deze keer een Agenda vol met tuincadeau-tips en inspirerende boeken.

Voor de culinaire hobbyist

“Chefs en hun moestuin”, een weg-droomboek voor moestuinders die van iets bijzonders op hun bord houden. Veronique de Walscher interviewde tien chefs van restaurants, een hotel-school en zelfs een ziekenhuiscchef, ja!. Zij vertellen over hun moestuin en geven via hun gerechten inspiratie om bloemen en groentes te kiezen die zowel qua smaak als uiterlijk iets

bijzonders maken van een gerecht.

■ **“Chefs en hun moestuin”, Veronique de Walscher, 192 pagina’s. Uitgeverij Lannoo, € 29,99.**



“Goed gepland is beter geplant”

Dat is het moestuinmotto van Wim Lybaert, een Vlaamse programmamaker, gespecialiseerd in lifestyleprogramma’s over tuinbouw en groente-teelt. Ik heb een paar jaar geleden zo’n programma op Canvas gevolgd. Hij heeft zelf al jaren een grote moestuin en weet echt heel veel van moestuinieren af.

In zijn Moestuinplanner 2020 vind je een overzichtelijke zaai/oogstkalender, groentefiches, maandelijkse to-do lijstjes en zelfs klimaat-info.

■ **Moestuinplanner 2020, Wim Lybaert, 352 pagina’s. Uitgeverij Manteau € 17,50.**

Mooi én goed voor de grond

Een echte klassieker om cadeau te geven, het PKS bronzen gereedschap van Kopersporen. Het gereedschap roest niet, en blijft jarenlang scherp. Bij het gebruik komen superfijne koperdeeltjes vrij die als sporenelement in de grond opgenomen worden. Je kunt zelf een cadeaubox samenstellen met mooie schepjes, een schoffeltje, net wat je wil. Ook de natuurvriendelijke anti-slak ringen en kopertape zijn gewilde cadeaus.

■ **www.kopersporen.nl**



Cadeautjes voor de vogels op de tuin

Op deze site vind je een uitgebreide sortering in vogelvoer, allerlei soorten vetbollen met insecten of bessen; je kunt het niet verzinnen of ze hebben het. Ook is er een grote keus in nestkasten en vogelhuisjes voor allerlei vogels, van simpele mus tot een heel bijzondere voor de ijsvogel.

Ik vond de ecosysteem-nestkast voor de huismus, 3! kastjes knus naast elkaar, erg leuk.

■ **www.vivara.nl**



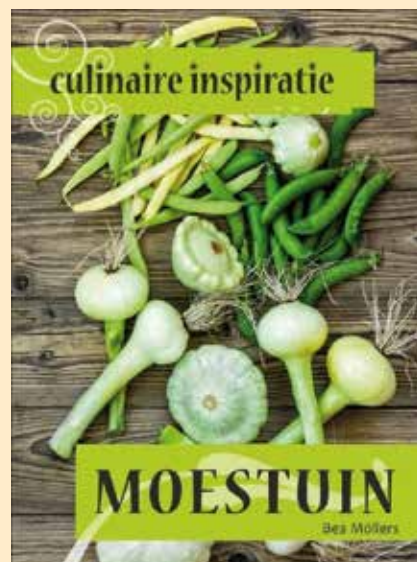
◀ Nestkastje
Ijsvogel



Keus genoeg

Via www.tuinspul.nl kun je aan mooie cadeaus komen. Kleine cadeautjes zoals zakjes bloemenzaad maar ook een handig bloemen- en kruidendroogrek. Ook vind je op de site supergoed gereedschap, van De Wit: ambachtelijk gesmede schepjes, bollenplanters en bijzondere harken. Daarnaast is er ergonomisch ontworpen gereedschap te koop, goed voor het lijf door de vormgeving.

■ **www.tuinspul.nl**



De eetbare natuur

Bea Möllers is een echte “groene” ondernemer. Zij schreef gedurende een aantal jaren een column in het Noord-Hollands Dagblad over de eetbare natuur. Zij ontwerpt eetbare landschappen en heeft natuurlijk zelf een moestuin. Het boek “Moestuin, culinaire inspiratie” geeft een overzicht van wat er in haar tuin groeit en bevat inspirerende columns, tips, recepten en handvatten om ecologisch te tuinieren.

■ **“Moestuin, culinaire inspiratie”, Bea Möllers, 120 pagina’s. Uitgeverij van Duuren Media, € 9,95.**

Yvonne Clason